

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : กระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมเรื่องอักษรธรรมล้านนา

ชื่อผู้เขียน : พันตรี วัลลภ มณีเชษฐา

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต : สาขาวิชาการศึกษาเอกระบบ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ยงยุทธ	เปลี่ยนแดง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตุลิต	ดวงสา	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ	ลีสุวรรณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมเรื่องอักษรธรรมล้านนา ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน และปัจจัย เงื่อนไข ผู้เรียน ผู้ถ่ายทอดและชุมชนที่ให้การสนับสนุน การถ่ายทอดอักษรธรรมล้านนา

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ทำการสัมภาษณ์และสังเกตผู้เรียน ผู้ถ่ายทอด ทั้งแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการหาข้อสรุปแล้วนำเสนอด้วยการบรรยายตามประเด็นที่ศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า วิวัฒนาการและกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมอักษรธรรมล้านนา ในอดีตวัดมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดอักษรธรรมล้านนา โดยอาศัยขั้นตอนของการบวชในพุทธศาสนา เพื่อจัดการศึกษา ภายใต้การกำกับดูแลจากพระผู้เป็นอาจารย์ให้ เป็นไปในทิศทางที่กำหนด เนื้อหาส่วนใหญ่จึงเน้นในเรื่องเกี่ยวกับศาสนา พิธีกรรม และความเชื่อ หลังจากการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2442 มีการศึกษาสมัยใหม่เข้ามา วัดจึงลดบทบาททางการศึกษาลงไป เนื้อหาส่วนใหญ่เน้นในด้านการอ่านออกเขียนได้ เพื่อใช้ในด้านการค้าของนักประวัติศาสตร์ การอนุรักษ์จากผู้ที่มีความหวงแหนสิ่งที่เคยมีคุณค่ามาแต่ในอดีต และมีความห่วงใยความรู้ ภูมิปัญญาต่างๆ ของล้านนาที่จารึกด้วยอักษรธรรมล้านนา ปัจจุบันการถ่ายทอดอักษรธรรมล้านนายังคงมีอยู่ในวงแคบ คือในบางวัด หมอชาวบ้านและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่